

Milka Grubić, udata Mahmuthodžić, prvo dete Nikole i Jage Grubić rođena je 1923. godine na Velebitu na severu Bačke. Otac Nikola, Solunac, dobrovoljac iz Amerike, zajedno sa svojim saborcima, naseljenim na brdašcu usred nepreglednog pašnjaka sa jedne i zapuštenog obradivog zemljišta sa druge strane, učestvovao je u osnivanju sela Velebit. Lika i Velebit su im ostali u srcu. Sačuvali su običaje i govor ponete sa roditeljskog ognjišta. Mladi i osnaženi borbom za preživljavanje u Americi, srećni što su mogli da osnuju svoje porodice, uspeali su da se uklope u postojeću sredinu. Nikli su brojni salaši na dodeljenoj zemlji.

Na svom salašu Milka je, uz tri mlađa brata, uživala u širini subotičkog puta, gde je napasala guske pre odlaska u školu. Tri kilometra nisu bili prepreka da se raduje svakom novom danu i druženju sa vršnjacima. Zime su bile duge, snega u izobilju. Meki seoski putevi se nisu nazirali pa je tata Nikola konjem prtio put do škole svojoj deci. Milka bi sela iza njega, a dve godine mlađi Milovan ispred. Detinjstvo je ostalo u najlepšoj uspomeni, iako je pomagala i u kući i na njivi. Tajo, kako je iz milja zvala oca, bi u dugim zimskim večerima, uz petrolejku naglas čitao knjigu svojoj ženi, koja je radila neki odevni predmet za svoju brojnu porodicu. Godinama kasnije, kada je živela u Beogradu, jednom nedeljno slala je svom ocu štampu i Ilustrovanu Politiku sve do kraja njegovog života. Družeci se sa decom iz mađarskih porodica, sa okolnih salaša, od najranijeg detinjstva je naučila da tečno govori mađarski jezik.

Čim se ukazala prilika po završetku četvrtog razreda osnovne škole roditelji su upisali svoju mezimicu u domaćinsku školu u Kanjiži. Škola je bila internatskog tipa, pa su i devojčice poput Milke mogle da steknu korisna znanja i veštine. Idilično detinjstvo i tek započeto devojaštvo ulepšao je neplanirani dolazak na svet njene sestre, čija ljubav i uzajamna podrška traje do dana današnjeg. Radost je trajala kratko, a onda je počeo rat. Otac i stariji sin su odvedeni na jednu, a majka sa decom i dvomesečnom bebom, na drugu stranu, u podrum gradske kuće u Senti. Na žalost u Arhivu Vojvodine nema pisanog traga. Zahvaljujući stričevima porodica je izbegla u Beograd gde je provela ratne godine.

Lela Grudić

O Autoru:

Lela Grudić, devojčako Leposava Grubić rođena uoči II svetskog rata na severu Bačke. Uskraćena za idilično detinjstvo na salašu, ratne godine provodi u Beogradu sa svojom porodicom i stričevima. Po završetku rata roditelji se vraćaju u svoj opustošeni dom i sa sobom vode dvoje najmlađe dece Duška i Lelu. Zahvaljujući velikoj požrtvovanosti i humanosti sestre i njenog muža i roditeljskoj viziji svoje dalje školovanje nastavlja u Beogradu gde i danas živi. Svoj radni vek provela je u Britanskom savetu kao savetnik za obrazovanje. Po odlasku u penziju veći deo godine provodi na Velebitu i svom porodičnom ognjištu.